

Startconferentie

Onderzoek Kwetsbare jeugd in overgang naar
volwassenheid in Amsterdam, Haarlem en Rotterdam

Hogeschool Inholland Amsterdam (OZW)
Donderdag 1 februari 2018

Programma

14.10 Perspectief gemeenten

Vraaggesprek met vertegenwoordigers van de drie gemeenten

14.30 Perspectief professionals en werkveld

Begeleiding spookjongeren

Begeleiding in het mbo

14.50 Pauze

15.05 Perspectief hbo-opleidingen

Waarde van het onderzoek voor docenten en studenten

15.15 Onderzoeksopzet

15.35 Workshops

16.25 Discussie

Terugkoppeling uit de workshops

16.55 Slotwoord

17.00 Borrel

ONDERSTEUNING JEUGD IN OVERGANG NAAR VOLWASSENHEID

Perspectief gemeenten

Vraaggesprek

Ellie Miedema – gemeente Amsterdam

Wilma Jansen – gemeente Rotterdam

Vertegenwoordiger – gemeente Haarlem

Gespreksleider Rutger Hageraats – Nederlands Jeugdinstituut

Perspectief professionals en werkveld

Begeleiding spookjongeren

Thomas Witteveen

Streetcornerwork/De Volksbond Haarlem/Amsterdam

Spookjongerenproblematiek

- 18-27 jaar
- Dak- en thuisloos
- Niet ingeschreven in de basisregistratie personen (BRP)
- Op een andere plek verblijven dan waar zij geregistreerd staan (Noorda, 2015)

Kortom: niet vindbaar

Casus Jasmina: Wat ging er mis?

- Regiobinding en aanvragen postadres
- Controleperiode
- Eigen netwerk of nachtopvang?

Pilotproject spookjongeren Haarlem

- Signalering
Aan de hand van het 'verhaal' → raadvragen, toelichting professionals
- Jongeren die op het punt staan te worden uitgeschreven
- Checken netwerk
- Contact leggen, hulpverleningsaanbod

Perspectief professionals en werkveld

Begeleiding in het MBO

Tjaako Minnema

Albeda College Rotterdam

PAUZE

Perspectief opleidingen

Waarde van het onderzoek voor docenten en studenten

Jeroen de Wit

Clustermanager Pedagogiek en Social Work Amsterdam

Hogeschool Inholland

Onderzoeksopzet

Wat zijn de plannen?

Harrie Jonkman

Onderzoeksleider – Verwey-Jonker Instituut

Achtergronden en doel RAAK-Pro studie

- *Overgang naar volwassenheid* loopt voor een groep jongeren niet vanzelf
- Met name *kwetsbare jongeren* hebben moeite om weg te vinden naar opleiding, werk en sociaal leven
- *Gerichte ondersteuning* is soms noodzakelijk om marginalisering te voorkomen

“Integrale, doorlopende professionele ondersteuning die aansluit bij de leefwereld van kwetsbare jongeren in de overgang naar volwassenheid (16-20 jaar) en bijdraagt aan hun veerkracht en maatschappelijke participatie?”

Aantal zorgen

- Het lukt jongeren *niet zelfstandig* hun zaken op orde te krijgen
- Wanneer geboden jeugdhulp of gedwongen hulp eindigt, is er *weinig toegang tot aansluitend hulpaanbod*
- Wijk en jeugdteams vinden niet altijd *aansluiting op de leefwereld en hulpbehoeften van de jeugd*
- Jongeren weten niet altijd *weg te vinden* in het woud van instanties en voorzieningen
- De ambitie van integrale hulp – *één jongere, één hulpverlener* – wordt in beleid en praktijk nog niet gerealiseerd

Consortium

- De onderzoeksgroep *Empowerment en Vakmanschap* (drie lectoraten, acht hbo opleidingen in drie regio's)
- Werken samen met *Kennis- en Academische Werkplaatsen*
- *Verwey-Jonker Instituut* brengt aanvullende kennis in
- Medewerking van verschillende *praktijkpartners*
- *Drie gemeenten* (Amsterdam, Rotterdam, Haarlem)

Op weg naar volwassenheid

- Tussen 15-27 jaar fase van *emerging adulthood* (Arnett, 2014)
- Op weg naar *functionele uitkomsten* (waaronder zelf zorgdragen voor woonsituatie en financiën; startkwalificatie/werk; onderhouden sociaal netwerk; opbouwen liefdesrelatie (Spanjaard & Slot, 2015
- *Cruciale ontwikkelingsfase* (waaronder cognitief, sociaal-emotioneel en lichamelijk)

Kwetsbaarheid

“As this developmental period provides opportunity for exploration, skill attainment, and support for some segments of the population, those without this opportunity may become even more vulnerable”, zo stelt Cosner Berzin (2010).

- *Our Children* (Robert Putnam, 2015)
- *Risicofactoren en beschermende factoren* (Farrington, Jonkman & Groeger-Roth, 2018)

Ondersteuning (nationaal onderzoek, TSD/SJT, 2017 en internationaal, The Big Three)

- *Samenhangend* beleid
- *Sluitend* netwerk 16-23 jaar
- Uitgaan van *mogelijkheden* van jongeren
- *Positieve en langdurige relaties* met competente en zorgende volwassenen
- Ontwikkeling *levensvaardigheden*
- *Mogelijkheden* voor betrokkenheid en versterking

Leefwereldperspectief

- *Omgevingen* (gezin, school/werk, vrienden, buurt)
- *Ontwikkeling*
- *Onderliggende factoren* (waarbij nadruk meer wordt gelegd op versterken en vermeerderen van beschermende factoren (Catalano et al., 2004; Jonkman, 2012; Van Yperen et al., 2016))

Veerkracht

- *Individueel en systeem aspect*
- “*Getoonde competentie* in de context van significante uitdagingen voor aanpassing of ontwikkeling” (Masten & Coatsworth, 1998)
- Gerelateerd aan de mate waarin jongeren in staat zijn min of meer *succesvol met tegenslagen* in het leven om te gaan (Zolkoski & Bullock, 2012)
- Voortbouwen op Ungar: Actief omgaan met tegenslagen door een beroep te doen op de *individuele, relationele en contextuele* bronnen in hun omgeving (Ungar & Liebenberg, 2011)

“In the context of exposure to significant adversity, resilience is both the capacity of individuals to navigate their way to the psychological, social, cultural, and physical resources that sustain their well-being, and their capacity individually and collectively to negotiate for these resources to be provided in culturally meaningful ways” (Ungar, 2008)

Kwalitatief en kwantitatief op drie deelvragen

- Hoe *manifesteren kwetsbaarheid en veerkracht van kwetsbare jongeren* zich op verschillende leefgebieden in de leeftijdsperiode van 16-20 jaar?
- Welke *belemmeringen* doen zich bij deze doelgroep voor in hun stappen naar maatschappelijke participatie?
- Wat *helpt* kwetsbare jongeren hun veerkracht te vergroten en hun maatschappelijke participatie gestalte te geven, en welke rol heeft professionele ondersteuning hierin?
- Door cross-sectionele, longitudinale en retrospectieve onderzoeken

Design

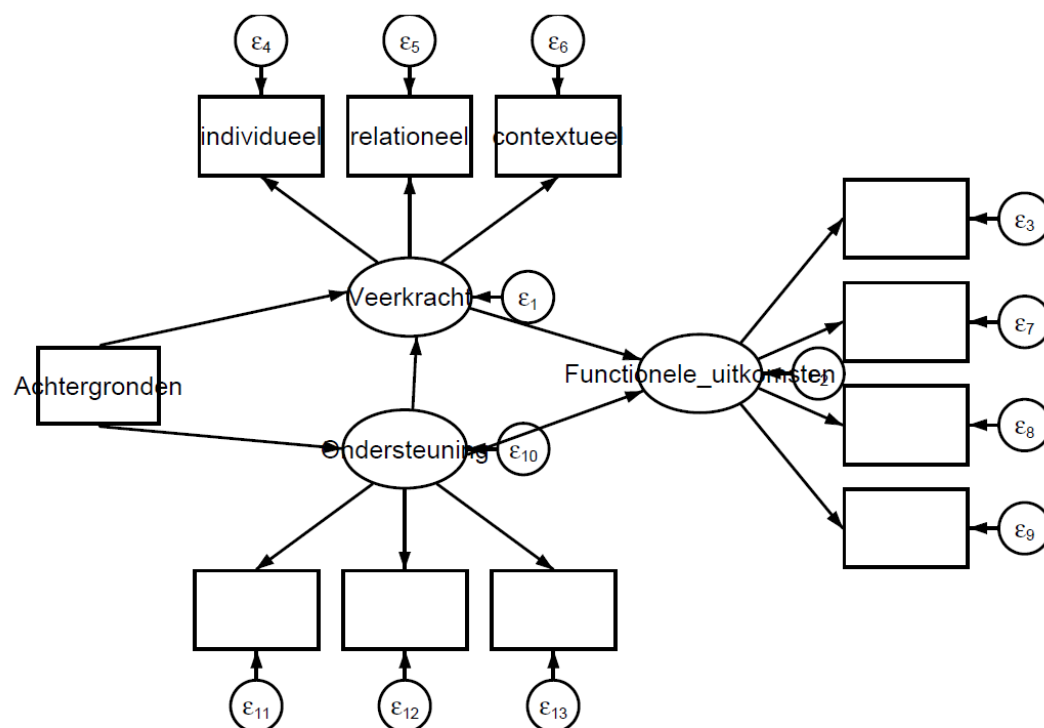

Figure 1:

Implicaties van het onderzoek: vierde deelvraag

- Welke aanpassingen in beleid en beroepspraktijk zijn nodig om *professionele ondersteuning* te realiseren die bijdraagt aan de veerkracht en maatschappelijke participatie van jongeren?

Samengevat, wat zijn de sterke punten?

- *Samenwerking* brede werkveld, MBO en HBO, gemeenten en diverse kennisinstellingen
- Volgen van de *ontwikkeling* van jongeren (longitudinaal, retrospectief)
- *Drie steden* (welke voorzieningen, interventies en structuren helpen)
- Inzicht in *formele en informele steun*
- Focus op *positieve kant* (veerkracht, hulpbronnen, beschermende factoren)

Workshops

Werkveld

Uitvoering en opbrengst van het onderzoek

Ruimte 3B01

Voorzitter Willemijn Roorda (coördinator Amsterdam)

Hbo-opleiding

Samenwerking met de opleidingen

Ruimte 3B04

Voorzitter Mark van Dijk (coördinator Haarlem)

Gemeenten/beleid

Uitwisseling en ontwikkeling

Ruimte 3B03

Voorzitter Marion Matthijssen (coördinator Rotterdam)

Discussie

Terugkoppeling uit de workshops

Roel van Goor

Slotwoord

Roel van Goor

BORREL

